

ЗВІТ

за результатами моніторингового дослідження
обласних політик і програм з питань соціального захисту населення,
зокрема внутрішньо переміщених осіб

Рубіжанська міська територіальна громада
Луганська область

2024

Зміст

Терміни та скорочення.....	2
Вступ.....	2
Методологія дослідження.....	3
Результати огляду місцевих політик і програм у сфері соціального захисту.....	4
<i>Інформація щодо аналізу відкритих джерел.....</i>	4
<i>Підсумкова таблиця щодо аналізу відкритих джерел.....</i>	5
<i>Інформація про чинні програми місцевого рівня у напрямі соціальної підтримки і захисту населення.....</i>	6
<i>Інформація про чинні НПА, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, надання додаткових гарантій та пільг.....</i>	7
<i>Підсумкова таблиця щодо проаналізованих місцевих нормативно-правових актів.....</i>	8
<i>Підсумкова таблиця щодо включення до програм і місцевих нормативно-правових актів ВПО, врахування їхніх потреб та інтересів.....</i>	8
Висновки за результатами проведеного аналізу місцевих політик і програм у сфері соціального захисту.....	9
Рекомендації.....	10

Терміни та скорочення

- ВПО — внутрішньо переміщені особи
НПА — нормативно-правовий акт
ОМС — органи місцевого самоврядування
МТГ — міська територіальна громада
МВА — міська військова адміністрація

Вступ

Команда благодійної організації «Благодійний фонд “Стабілізейшен Суппорт Сервісез”» у межах проекту «Підтримка спроможності системи соціального захисту населення щодо реєстрації внутрішньо переміщених осіб», який реалізується за підтримки Агентства ООН у справах біженців в Україні, провела дослідження місцевих політик у сфері соціального захисту ВПО Рубіжанської міської територіальної громади.

Особливістю цього дослідження є те, що Рубіжанська МТГ — релокована у зв'язку з війною Російської Федерації проти України. Відповідно до умов запровадженого воєнного стану в Україні, тимчасовим органом влади є військова адміністрація. Всі рішення та НПА ухвалюються одноосібно начальником військової адміністрації. Всі жителі громади є ВПО, які проживають у різних більш безпечних регіонах України.

Моніторинг дає змогу оцінити наявність, доступність та ефективність цільових програм і місцевих політик у сфері соціального захисту ВПО, виявити позитивні практики та напрями розвитку. А також дозволяє визначити сильні та слабкі сторони місцевої політики щодо соціальної підтримки жителів громади.

Це дослідження може сприяти підвищенню спроможності органів місцевого самоврядування у здійсненні заходів, спрямованих на захист ВПО, людей, які постраждали від воєнних дій, інших соціально вразливих груп населення в умовах воєнного стану. Результати моніторингу можуть бути впроваджені й у діяльність Ради з питань ВПО при Рубіжанській МВА, використані в адвокаційній кампанії щодо забезпечення кращого соціального захисту жителів Рубіжанської громади, щодо вдосконалення програм соціального захисту населення.

Методологія дослідження

Мета дослідження

Оцінка наявності, доступності та впливу місцевих програм і політик у сфері соціального захисту ВПО, а саме виявлення сильних сторін, слабких місць, можливостей для поліпшення якості надання соціальної підтримки ВПО, подолання викликів, спричинених внутрішнім переміщенням.

Дослідження прагне надати рекомендації щодо оптимізації ресурсів, підвищення доступності та ефективності послуг, а також забезпечення справедливого, інклюзивного підходу з урахуванням життєвих обставин для задоволення потреб ВПО. Це сприятиме їхній соціальній адаптації та інтеграції, покращенню якості їхнього життя.

Об'єкт дослідження

Місцеві політики та програми у сфері соціального захисту, спрямовані на ВПО, з акцентом на аналіз механізмів урахування і дотримання їхніх прав та законних інтересів.

Предмет дослідження

- Чинні місцеві цільові програми, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, місцеві цільові програми підтримки ВПО.
- Проекти програм, планів заходів, спрямованих на соціальну підтримку жителів Рубіжанської МТГ.
- Чинні місцеві НПА, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, надання додаткових гарантій та пільг.
- Чинні місцеві НПА, спрямовані на соціальний захист, адаптацію та інтеграцію ВПО, надання додаткових гарантій та пільг.
- Звіти з виконання програм і заходів, спрямованих на соціальну підтримку населення та ВПО.
- Інші місцеві акти і документи (та їх проекти), що прямо чи опосередковано спрямовані на захист прав та інтересів, підтримку ВПО.

Завдання дослідження

- Проаналізувати місцеві цільові програми, спрямовані на соціальну підтримку та захист жителів Рубіжанської МТГ, врахування їхніх потреб.

- Проаналізувати місцеві цільові програми (проекти програм, заходів) підтримки ВПО, зокрема щодо дотримання їхніх прав і законних інтересів.
- Визначити, чи забезпечується виконання заходів місцевих цільових програм, спрямованих на підтримку ВПО, відповідними фінансовими та організаційними ресурсами.
- Проаналізувати НПА Рубіжанської міської військової адміністрації, спрямовані на соціальний захист населення, надання додаткових соціальних гарантій та пільг.
- Проаналізувати місцеві НПА, спрямовані на соціальний захист, адаптацію та інтеграцію ВПО, зокрема щодо дотримання їхніх прав і законних інтересів.
- Виявити у цільових програмах та НПА недоліки у дотриманні прав ВПО, врахуванні їхніх потреб та законних інтересів.
- Визначити потреби у внесенні змін до цільових програм та НПА з метою врахування потреб і законних інтересів ВПО.
- Опрацювати рекомендації для військової адміністрації щодо внесення змін і доповнень до чинних місцевих програм та НПА, розроблення нових для подальшого їх використання Радою з питань ВПО під час проведення адвокаційних кампаній.

Результати огляду місцевих політик і програм у сфері соціального захисту

Інформація щодо аналізу відкритих джерел

На [офіційному сайті](#) Рубіжанської міської військової адміністрації розміщені програми громади, рішення про внесення змін до програм, звіти і результати виконання програм. Зокрема, можна ознайомитися з [Програмою соціально-економічного і культурного розвитку](#) Рубіжанської міської територіальної громади Сєвєродонецького району Луганської області на 2024–2027 роки, а також зі [змiнами до цієї Програми](#) з додатками. Ці документи легко знайти, ними зручно користуватися.

Управління соціального захисту населення також має вкладку на сайті: тут розміщені бюджетні запити на 2024 рік та паспорти бюджетних програм зі змінами.

Підсумкова таблиця щодо аналізу відкритих джерел

Область / населений пункт, громада	Назва місцевого органу влади або інституції соціального захисту населення, посилання на сайт	Чи є на сайті окремий розділ щодо ВПО (так/ні)	Чи є на сайті окремий розділ щодо програм соціального захисту		Чи є на сайті окремий розділ щодо НПА, які надають додаткові гарантії / пільги		Доступність інформації щодо програм соціального захисту населення та ВПО		Доступність інформації щодо НПА, які надають додаткові гарантії / пільги населенню та ВПО	
			Населення (так/ні)	ВПО (так/ні)	Населення (так/ні)	ВПО (так/ні)	Легко, середня / висока складність, інформація недоступна)	Можливо завантажити (так/ні)	Легко, середня / висока складність, інформація недоступна)	Можливо завантажити (так/ні)
Луганська обл., Рубіжанська МТГ	Рубіжанська міська військова адміністрація rmva.gov.ua	Ні	Так	Так	Так	Так	Легко	Так	Середня складність	Так

***Інформація про чинні програми місцевого
рівня у напрямі соціальної підтримки і захисту населення***

*Програма надання одноразової грошової допомоги населенню
Рубіжанської міської територіальної громади Северодонецького району
Луганської області на 2024 рік* (затверджена Розпорядженням начальника
Рубіжанської МВА від 28.02.2024 № 64).

Мета Програми: поступове вирішення проблем соціального захисту жителів Рубіжанської МТГ, які опинилися у складних життєвих обставинах (мають важке захворювання, поранення або інші ушкодження здоров'я, отримані внаслідок військової агресії Російської Федерації, потребують проведення хірургічних операцій, хіміотерапії); є людьми з інвалідністю внаслідок війни; членами сімей загиблих, померлих, безвісти зниклих ветеранок і ветеранів війни та членами сімей загиблих, померлих, безвісти зниклих захисниць і захисників України; є батьками або людьми, які їх замінюють, що виховують дітей, які мають статус ВПО.

Програма спрямована на впровадження заходів, що посилюють соціальне становище окремих категорій жителів територіальної громади, які постраждали від військової агресії Російської Федерації.

На реалізацію Програми у бюджеті територіальної громади було передбачено 13 000 000,0 грн.

*Програма надання грошової допомоги Захисникам та Захисницям
України, які беруть/брали безпосередню участь у бойових діях, пов'язаних
з повномасштабною військовою агресією Російської Федерації проти України*
(затверджена Розпорядженням начальника Рубіжанської МВА від 29.09.2023
№ 256).

Мета Програми: поступове вирішення проблем соціального захисту жителів Рубіжанської МТГ, які є захисницями та захисниками України і беруть/брали участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, виконують/виконували бойові завдання, беруть/брали участь у проведенні розвідувальних заходів, перебуваючи на територіях, де ведуться бойові дії.

На реалізацію Програми у бюджеті територіальної громади було передбачено 9 000 000,00 грн.

Програма оздоровлення та відпочинку дітей Рубіжанської міської територіальної громади Северодонецького району Луганської області на 2023–2025 роки (затверджена Розпорядженням начальника Рубіжанської МВА від 01.08.2023 № 191).

Мета Програми: вдосконалення системи оздоровлення та відпочинку дітей, створення сприятливих умов для зміцнення фізичного і психічного здоров'я шляхом належної організації оздоровлення та відпочинку, забезпечення оздоровчими і відпочинковими послугами дітей Рубіжанської МТГ, які є ВПО та потребують особливої соціальної уваги і підтримки.

На виконання Програми у бюджеті тергромади на 2023 рік було передбачено 500 000,00 грн, фактично використано 399 024,00 грн.

Програма забезпечення житлових прав внутрішньо переміщених осіб Рубіжанської територіальної громади Северодонецького району Луганської області на 2023–2024 роки (затверджена Розпорядженням начальника Рубіжанської МВА від 12.04.2023 № 69).

Головна мета Програми — допомогти ВПО у розв'язанні їхніх нагальних потреб, які виникають при переміщенні в інші громади України для тимчасового проживання, поліпшення житлових умов.

Для реалізації Програми укладений Меморандум між Луганською обласною державною адміністрацією, Рубіжанською міською військовою адміністрацією, Закарпатською обласною державною адміністрацією та Товариством Червоного Хреста.

Програма фінансується з місцевого та державного бюджетів, а також з бюджетів інших країн, що не забороняється законодавством України.

Інформація про чинні НПА, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, надання додаткових гарантій та пільг

Розпорядженням начальника Рубіжанської МВА від 23.10.2023 № 285 створено комісію з розгляду питань щодо надання компенсації за знищені та пошкоджені об'єкти нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України.

Розпорядженням начальника Рубіжанської МВА від 13.02.2024 № 35 затверджено персональний склад комісії.

**Підсумкова таблиця щодо проаналізованих місцевих
нормативно-правових актів**

<i>Область / населений пункт, громада</i>	<i>Всього НПА (зокрема проєктів НПА)</i>		<i>З них за тематикою</i>				
	<i>Регіональні, місцеві програми</i>	<i>Місцеві НПА щодо надання додаткових пільг, соціальних гарантій тощо</i>	<i>Програми щодо підтримки населення</i>	<i>Програми щодо підтримки ВПО</i>	<i>НПА, спрямовані на додаткову підтримку населення</i>	<i>НПА, спрямовані на додаткову підтримку ВПО</i>	<i>Проєкти НПА щодо підтримки ВПО</i>
Луганська обл., Рубіжанська МТГ	4	4	4	0	4	0	0

**Підсумкова таблиця щодо включення до програм і місцевих
нормативно-правових актів ВПО, врахування їхніх
потреб та інтересів**

<i>Область / населений пункт, громада</i>	<i>Програми та НПА щодо підтримки населення</i>			<i>Програми (зокрема проєкти) та НПА щодо підтримки ВПО</i>	
	<i>Всього</i>	<i>З них містять заходи та положення щодо підтримки ВПО</i>	<i>з них потребують внесення змін або доповнень</i>	<i>Всього</i>	<i>з них потребують внесення змін або доповнень</i>
Луганська обл., Рубіжанська МТГ	4	0	0	4	0

Висновки за результатами проведеного аналізу місцевих політик і програм у сфері соціального захисту

Особливістю діяльності Рубіжанської міської ради є те, що вона виконує свої повноваження за адміністративними межами громади, яка наразі окупована Російською Федерацією. Згідно з Указом Президента України, на період воєнного стану була створена Рубіжанська міська військова адміністрація, яка тимчасово виконує повноваження ОМС. Всі жителі Рубіжанської громади мають статус ВПО, які проживають у різних регіонах України. Тому затверджені начальником Рубіжанської МВА програми і нормативно-правові акти спрямовані на їхню підтримку.

У межах моніторингу було проаналізовано чотири програми у сфері соціального захисту населення. Наявні й місцеві НПА, спрямовані на соціальний захист та підтримку жителів Рубіжанської МТГ. Такі програми є чи не єдиним інструментом забезпечення соціальної підтримки жителів громади, які проживають у різних областях України. Фінансове забезпечення реалізації заходів програм достатнє.

Важливим напрямом роботи Рубіжанської МВА є підтримка сімей з дітьми. Програма оздоровлення та відпочинку дітей Рубіжанської міської територіальної громади на 2023–2025 роки забезпечила оздоровчими і відпочинковими послугами дітей Рубіжанської МТГ, сприяла зміцненню фізичного та психологічного здоров'я дітей.

Вкрай важлива наявність у громаді Програми забезпечення житлових прав внутрішньо переміщених осіб Рубіжанської територіальної громади на 2023–2024 роки. У межах Програми затверджені видатки на реалізацію заходів щодо забезпечення жителів громади житлом у громадах, які їх приймають. Програма спрямована на поступове розв'язання житлових проблем мешканців Рубіжанської громади. Обсяг фінансування не визначений, але визначені джерела фінансування (міський, державний бюджети та інші джерела, які не заборонені чинним законодавством України).

Наразі жителі Рубіжанської МТГ отримують допомогу і підтримку від своєї громади, що сприяє їхній інтеграції у громади за новим місцем проживання. Довгостроковий план підтримки ВПО в умовах воєнного стану та після його завершення у Рубіжанській МТГ відсутній.

Рекомендації

1. Запровадити проведення щорічної оцінки потреб жителів Рубіжанської МТГ. Отримані результати використовувати під час розроблення та затвердження міських цільових програм.
2. Забезпечити участь жителів громади в ухваленні управлінських рішень щодо підтримки та соціального захисту. Дієвий інструмент — робота Ради з питань ВПО при Рубіжанській МВА.
3. Розглянути питання щодо повного або частково звільнення ВПО від сплати адміністративних послуг за виготовлення паспортів. Адже багато хто втрачає документи під час евакуації та не має фінансової можливості відновити їх. Зменшення або звільнення від сплати не призведе до значних фінансових втрат громади, але продемонструє повне розуміння громадою ситуації, її залученість до процесу вирішення проблем ВПО, особливо новоприбулих.
4. Розробити та затвердити на рівні Рубіжанської МВА інформаційну політику з питань забезпечення прав і свобод ВПО у громаді. Налагоджена комунікація — дієвий інструмент у роботі з жителями громади, які проживають у різних областях України.
5. Розглянути можливість розроблення комплексної місцевої цільової програми з системним підходом до вирішення проблем і забезпечення потреб жителів Рубіжанської МТГ за різними напрямками, які покращують рівень життя.

Дослідження провела Благодійна організація «Благодійний фонд “Стабілізаційний Суппорт Сервісес”» у лютому – червні 2024 року за фінансування Агентства ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН).

Зміст цієї публікації є виключно відповідальністю БО «БФ “ССС”» та не може використовуватися, щоб відобразити думку Агентства.

Підпишіться на наш фонд у соціальних мережах, щоб слідкувати за дослідженнями системи соціального захисту населення, отримувати новини щодо допомоги постраждалим людям в Україні та дізнаватися про актуальні зміни законодавства.

НАШ САЙТ:

<https://sss-ua.org>

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:

info@radnyk.org

FACEBOOK:

[@stabilizationsupportservices](https://www.facebook.com/stabilizationsupportservices)

INSTAGRAM:

[@stabilizationsupportservices](https://www.instagram.com/stabilizationsupportservices)

TELEGRAM:

[@SSS_Ukraine](https://www.telegram.com/@SSS_Ukraine)

TWITTER:

[@SSS_Ukraine](https://www.twitter.com/@SSS_Ukraine)